

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет транспортних систем
Кафедра транспортних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з НІП

професор А.Г. Батракова

«20» 20 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ОК 25 «Основи менеджменту»

(шифр за освітньою програмою і назва навчальної дисципліни)

статус дисципліни

обов'язкова

(обов'язкова / вибіркова)

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

(перший (бакалаврський) / другий (магістерський) /
третій (освітньо-науковий))

галузь знань

27 – транспорт

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність

275 «Транспортні технології»

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма

Транспортні технології

(на автомобільному транспорті)

(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)

мова навчання

державна

1. Мета вивчення навчальної дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, розуміння концептуальних основ системного підходу до управління підприємствами та організаціями автомобільного транспорту, набуття певних умінь та навичок аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, а також прийняття конкретних ефективних управлінських рішень для підвищення ефективності роботи підприємства автотранспортної галузі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи та закономірності формування, функціонування та розвитку системи управління організацією (підприємством, фірмою), а також управлінські відносини, організація роботи сучасних менеджерів автотранспортних підприємств.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: набуття навичок розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у галузі транспорту з використанням теорій та методів сучасної транспортної науки на основі системного підходу та з врахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем.

2. Передумови для вивчення дисципліни:

ОК6. Вища математика; ОК13. Дослідження операцій в транспортних системах. ОК20. Загальний курс транспорту

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів / год.	4/120	4/120
Семестр викладання дисципліни	<u>6</u> (порядковий номер семестру)	<u>6</u> (порядковий номер семестру)
Розподіл часу за навчальним планом:		
– лекції, год.	32	4
– практичні (семінарські) заняття, год.	16	4
– лабораторні заняття, год.	-	
– самостійна робота, год.	42	82
– курсовий проєкт, год.	-	-
– курсова робота, год.	-	-
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год.	-	-
– підготовка та складання екзамену, год.	30	30
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	екзамен	екзамен

4. Компетентності:

Інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в галузі автомобільного транспорту з використанням теорій та методів сучасної транспортної науки на основі системного підходу та з урахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем.

Після завершення вивчення дисципліни студенти повинні володіти наступними компетентностями:

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК-3. Здатність організовувати та управляти перевезенням вантажів (за видами транспорту).

ФК-4. Здатність організовувати та управляти перевезенням пасажирів та багажу (за видами транспорту).

ФК-9. Здатність оцінювати експлуатаційні, техніко-економічні, технологічні, правові, соціальні та екологічні складові організації перевезень.

ФК-16. Здатність врахувати людський фактор в транспортних технологіях.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни

В результаті вивчення дисципліни «Основи менеджменту» студенти зможуть:

РН-19. Пояснювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень.

РН-26. Досліджувати проблеми людського фактору, пов'язані з транспортом, а також наслідки помилок для безпеки та управління. Визначати моделі поведінки людей у зв'язку з помилками.

6. Методи навчання 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо; 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій;

3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття, групові завдання.

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Підсумкова оцінка по дисципліні визначається додаванням загальної суми балів по поточному контролю до результату по підсумковому контролю.

Поточна успішність

Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою 100-бальної шкали згідно зі СТВНЗ 90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти». Результати оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти заносяться у журнал обліку академічної успішності. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1 Поточний контроль (0-40 балів).

Оцінка рівня практичної підготовки (0-20 балів):

- опитування (0-5 балів);

- рівня знань при захисті практичних робіт (0-5 балів);
- своєчасності виконання і захисту практичних робіт (0-5 балів);
- відвідування (0-5 балів).

Таблиця 1 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами оцінки рівня практичної підготовки (поточна успішність) з навчальної дисципліни

Складова поточної успішності	Бали			
	5	3-4	1-2	0
Опитування	Відповідь на питання повна, конкретна, містить визначення термінів, класифікацію	Відповідь містить не повне визначення термінів, класифікацію	Відповідь містить визначення основних термінів за допомогою викладача	Наведено невірну відповідь, нерозкрите суть питання
Рівень знань при захисті практичних робіт	Студент надає відповідь щодо методики вирішення, вірно представлено розрахунки та повноту висновків	Студент надає відповідь щодо методики вирішення, у розрахунках присутні незначні помилки або неточності, висновки представлено не повністю	Студент передає загальний сенс щодо методики вирішення, у розрахунках є суттєві помилки або неточності, висновки представлено не повністю	Студент не може передати загальний сенс роботи, у розрахунках є суттєві помилки або неточності, висновків не наведено
Своєчасність виконання і захисту практичних робіт	Студент захищає роботу на тому ж тижні, коли вона почалася	Студент захищає роботу протягом наступного тижня, після її початку	Студент захищає роботу протягом місяця, коли вона почалася	Студент захищає роботу перед підсумковим контролем
Відвідування	Студент відвідував більше 90% занять	Студент відвідував від 75% до 90% занять	Студент відвідував від 50% до 75% занять	Студент відвідував менше 50% занять

Оцінка рівня теоретичної підготовки (0-20 балів):

- опитування або проведення поточного контролю у вигляді тестових або контрольних завдань (0-15 балів);
- відвідування (0-5 балів).

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами оцінки рівня теоретичної підготовки (поточна успішність) з навчальної дисципліни

Складова поточної успішності	Бали			
	12-15	8-11	4-7	0-3
Опитування	Відповідь на питання повна, конкретна, містить визначення термінів, класифікацію	Відповідь містить визначення термінів, класифікацію	Відповідь містить визначення основних термінів	Наведені невірні відповіді, нерозкрита суть питання

Складова поточної успішності	Бали			
	5	3-4	1-2	0
Відвідування	Студент відвідував більше 90% занять	Студент відвідував від 75% до 90% занять	Студент відвідував від 50% до 75% занять	Студент відвідував менше 50% занять

2 Підсумкове оцінювання у формі екзамену (0-60 балів)

1 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять

2 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, семінари, практичні);
- своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття;
- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 36 балів, що відповідає за національною шкалою «3»);

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 36 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3 Підсумковий контроль (0-60 балів).

3. Підсумковий контроль теоретичного курсу (екзамен) здійснюється у вигляді тестування.

Тестове завдання містить 60 питань по всьому курсу дисципліни. Кожне питання оцінюється 1 бал. При оцінюванні знань здобувачів шляхом тестування кількість балів визначається відсотком правильних відповідей. При очній формі проведення занять можливе комбіноване (письмове та усне) складання екзамену, що полягає у наданні відповідей на два професійно-орієнтованих питання та вирішенні задачі з наступним коментуванням виконаної роботи.

4. Оцінка за складання екзамену визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 3.

5. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

Таблиця 3 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
90-100	відмінно	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
80–89	добре	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75–79		C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67–74	задовільно	D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66		E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	незадовільно	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34	неприйнятно	F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів

– участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

6.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

7. Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

8. Засоби діагностики результатів навчання індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тестування; практичні роботи, реферати ; презентації та виступи здобувачів на наукових заходах, залікове тестування.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин		Література
		очна	заочна	
1	ЛК Поняття менеджменту	2	-	1.1, 1.3, 2.2
	ПР Оцінка використання провізної потужності вантажного АТП	2	2	
	СР Сучасний менеджмент: американська та японська моделі, їх характеристика та особливості	3	5	
2	ЛК Процес управління	2	1	1.1, 1.3, 2.2
	ПР -	-	-	
	СР Процедурна складова управління виробництвом: основні принципи та методи менеджменту. Технологія та комунікація менеджменту	3	6	
3	ЛК Середовище функціонування підприємства	2	1	1.1, 1.4, 2.2
	ПР Аналіз показників організаційного розвитку автотранспортного підприємства	2	-	
	СР Особливості виробничого процесу автотранспортних фірм та підприємств	3	6	
4	ЛК Менеджери та методи управління.	2	1	1.1-1.3
	ПР -	-	-	
	СР Система методів управління колективом підприємства (адміністративні, економічні, соціально-психологічні), їх суть та особливості практичного застосування)	3	6	
5	ЛК Задачі підприємства	2	-	1.1, 1.3, 2.2
	ПР Техніко-економічне обґрунтування вибору найбільш ефективних моделей вантажних автомобілів	2	-	
	СР Місія, мета та основні задачі функціонування автотранспортного підприємства (АТП). Побудова дерева цілей діяльності підприємства	4	7	
6	ЛК Стратегія діяльності	2	-	1.1, 1.4, 2.2
	ПР Формування раціональної структури парку транспортних засобів вантажного АТП	4	1	

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин		Література
		очна	заочна	
	СР Система показників використання провізної потужності автотранспортних підприємств	3	5	
7	ЛК Стратегічне планування та його особливості	4	1	1.1, 1.3, 2.2
	ПР -	-	-	
	СР Визначення основних напрямків розвитку ВТБ АТП та його структурних підрозділів	3	6	
8	ЛК Бізнес-план. Тактичне та оперативне планування	2	-	1.1, 1.2, 2.1
	ПР -	-	-	
	СР Змістовна складова основних розділів бізнес-плану та порядок розрахунку основних показників діяльності автотранспортного підприємства	5	7	
9	ЛК Організаційна структура управління підприємством	2	-	1.1, 1.3, 2.2
	ПР Формування структури апарату управління автотранспортним підприємством	4	1	
	СР -	-	-	
10	ЛК Розподіл функцій менеджменту	2	-	1.1, 1.3, 2.2
	ПР -	-	-	
	СР Розробка положень про структурні підрозділи апарату управління. Показники оцінки раціональності побудови та ефективності функціонування системи управління АТП	3	7	
11	ЛК Мотивація персоналу підприємства	2	-	1.1, 1.3, 2.2
	ПР -	-	-	
	СР Конкретні моделі мотивації персоналу по підрозділах підприємства	3	6	
12	ЛК Форма влади менеджерів та стилі лідерства	2	-	1.1, 1.3, 2.2
	ПР -	-	-	
	СР Переконавання в менеджменті. Практичне використання впливу	3	7	
13	ЛК Управління колективами та групою працівників	2	-	1.1, 1.3, 2.2
	ПР -	-	-	
	СР Аналіз впливу неформальної групи на роботу структурних підрозділів підприємства (фірми)	3	7	
14	ЛК Прийняття управлінських рішень	4	-	1.1, 1.3, 2.3
	ПР Управління якістю транспортного обслуговування пасажирів	2	-	
	СР Комплекс необхідних розрахунків для техніко-економічного обґрунтування прийняття управлінського рішення	3	7	
Підготовка та складання екзамену		30	30	
Разом	ЛК	32	6	
	ПР	16	4	
	СР	42	80	
	Екзамен	30	30	
Усього за дисципліною		120	120	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять _ _ _

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання персональних комп'ютерів та програм з пакету програмного забезпечення Microsoft Office 2010. Можуть використовуватись навчальні платформи Moodle, Zoom та Socrative.

Визнання результатів неформальної та інформальної освіти.

Визнання результатів неформального та (або) інформального навчання здобувача передбачає виконання таких процедур, як: подання здобувачем заяви щодо визнання (не пізніше як протягом перших 10 робочих днів від початку семестру вивчення дисципліни); ідентифікацію задекларованих здобувачем у письмовій формі результатів неформального та (або) інформального навчання; оцінювання задекларованих результатів навчання здобувача; прийняття рішення про визнання та зарахування здобувачу всіх чи частини результатів навчання за дисципліною або відмову у визнанні. Порядок реалізації цих процедур регламентується СТВНЗ 83.1-02:2022 «Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти».

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Базова література

1.1 Бекетов Ю.О., Шраменко Н.Ю., Волкова Т.В., Шуліка О.О. Основи менеджменту: навч. посібник. Харків: ХНАДУ, 2019. – 250 с.

1.2 Кузьмін О.Є., Процик І.С., Передало Х.С., Дарміць Р.З. Менеджмент: практичні і лабораторні заняття: навч. посібник. Львів: Львівська політехніка, 2017. 172 с.

1.3 Осовська Г.В., Осовський О.А. Менеджмент: підручник. Кондор-Видавництво, 2015. 563 с.

1.4 Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: навч. посібник. Тернопіль: Крок, 2017. 252 с.

2. Допоміжна література

2.1 Білорус Т.В. Практикум з менеджменту: навчальний посібник. К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2020. 185 с.

2.2 Страпчук С.І., Миколенко О.П., Попова І.А., Пустова В.В. Менеджмент: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Львів: Новий Світ, 2020. 356 с.

2.3 Петруня Ю. Є., Петруня В. Ю. Менеджмент. Практикум : навч. посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2019. 104 с.

3. Інформаційні ресурси

3.1 Дистанційний курс: <https://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=2284>.

Розробники:

професор кафедри ТТ к.ек.н., професор
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Юрій БЕКЕТОВ
(підпис) (прізвище та ініціали)

«26» серпня 2024р.

доцент кафедри ТТ к.т.н., доцент
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Олександра ОРДА
(підпис) (прізвище та ініціали)

«26» серпня 2024р.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «26» серпня 2024р.

Т.в.о. завідувача кафедри транспортних технологій

професор кафедри ТТ д.т.н., доцент
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Володимир ВДОВИЧЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

«26» серпня 2024р.

ПОГОДЖЕНО**Гарант освітньої програми:**

доц. кафедри ОБДР, к.т.н., доц.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Ольга ХОЛОДОВА
(підпис)

Ольга ХОЛОДОВА
(прізвище та ініціали)

«05» вересня 2024 року

Декан факультету транспортних систем:

к.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)

Юрій БЕКЕТОВ
(підпис)

Юрій БЕКЕТОВ
(прізвище та ініціали)

«05» вересня 2024 року